

**IPA 2014 Multi-beneficiary statistical cooperation programme
Service Contract No. 14463.2014.002-2015.597**

**ИЗВЈЕШТАЈ О МИСИЈИ
Управни одбор Међународне операције мониторинг за Попис
становништва и домаћинства у БиХ**

Двадесет трећи извјештај оцјене

Датум одржавања мисије: 25 – 27. мај 2016.

Мјесто одржавања мисије: Сарајево, Босна и Херцеговина

Експерт: Jean-Michel DURR, виши експерт, вођа тима УО

IPA 2014 Multi-beneficiary statistical cooperation programme
Service Contract No. 14463.2014.002-2015.597

РЕЗИМЕ

1. Што се тиче дешавања од претходне мисије УО у фебруару 2016. године, директор Агенције за статистику Босне и Херцеговине је, 18. маја, одржао конференцију за медије, како би обавијестио јавност о својој одлуци да усвоји „Јединствени програм обраде података, сходно званичним препорукама ИМО да се утврди резидентни статус код неријешених случајева. Ипак, иако је Федерални завод за статистику Федерације БиХ прихватио ову одлуку, Републички завод за статистику Републике Српске ју је одбио.
2. Како би се одлука спровела, те испоштовао правни рок 1. јул за дисеминацију пописних резултата, директор БХАС је одмах дао организациона рјешења, посебно у смислу ојачавања тима за обраду података.
3. Посљедњег дана мисије, експерту УО дат је детаљан план активности, који предвиђа финализацију едитовања пописне базе података до 25. јуна. Ипак, чини се да је план активности исувише оптимистичан, имајући у виду све преостале задатке. Задати циљ, да се едитовање цјелокупне пописне базе података доврши у преосталом кратком временском периоду, повезан је са ризиком да дође до ситуације у којој се неће имати шта објавити, осим резидентног становништва и осјетљивих питања (етничка и вјерска припадност, матерњи језик) која се не едитују. Због тога, УО препоручује да се направи стратегија према којој се прво едитују резидентни статус, пол и старост, како би се могле дисеминирати ове значајне демографске карактеристике до краја јуна, а да се касније посвети више времена довршавању фазе едитовања преосталих варијабли, при чему би се детаљан календар публикавања преосталих резултата објавио заједно са првом публикацијом.
4. Нису забиљежена нова дешавања у смислу Постпописне анкете, а препорука је да се настави активан рад чим техничка подршка буде доступна на терену.
5. Било је примјетних помака у припреми дисеминације пописних података, посебно у смислу веб портала који омогућује интерактивну визуализацију главних индикатора.
6. Радна група за архивирање започела је рад са представницима Архива Босне и Херцеговине. УО очекује да до краја јуна добије приједлог за третирање личних података (слика, штампаних упитника и базе података), а који ће бити у складу са заштитом личних података.
7. **Закључно, УО подржава доношење одлуке о јединственом програму обраде података, који омогућује да се наставе активности обраде података пописа, а које су на чекању дуже од годину дана. Ипак, УО сматра да је јако мала вјероватноћа да се едитовање пописне базе података заврши у року од једног мјесеца, те препоручује да се усвоји двоцикрусна стратегија, која предвиђа дисеминацију демографских резултата (резидентно становништво и полна и старосна дистрибуција) до 1. јула, а да се преостале активности едитовања заврше у року од највише три мјесеца.**

IPA 2014 Multi-beneficiary statistical cooperation programme
Service Contract No. 14463.2014.002-2015.597

8. А Попис становништва и домаћинстава спровешће се у Босни и Херцеговини (БиХ) у складу са Законом о попису становништва, домаћинстава и станова у Босни и Херцеговини 2013. године, како је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 3. фебруара 2012. године. Вијеће министара Босне и Херцеговине позвало је Европску комисију да организује међународни мониторинг Пописа. Тако су Европска комисија, Вијеће Европе и Вијеће министара Босне и Херцеговине 18. априла 2012. године потписали Меморандум о разумијевању, како би се договорили о сљедећем:

- Општи циљ Операције међународног мониторинга Пописа становништва и домаћинстава у Босни и Херцеговини је надгледање усклађености цијелог процеса Пописа, од припреме до дисеминације података, са:
- Међународним стандардима за пописе становништва и домаћинстава које дефинишу УНЕСЕ и Еуростат, а које је одобрила Конференција европских статистичара као Препоруке за Пописе становништва и домаћинстава 2010;
- Одредбом (ЕК) 763/2008 о пописима становништва и домаћинстава, те мјерама имплементације;
- Основним начелима званичне статистике, усвојеним од стране Статистичке комисије УН, као и са Кодексом праксе европске статистике проглашеним од стране Европске комисије;
- Стандардима заштите и повјерљивости података, како је дато у Конвенцији о заштити појединца, а у вези са Аутоматском обрадом личних података Вијећа Европе, као и са важећим релевантним одредбама Европске уније.

9. Операцију спроводе Комитет међународних организација, Управљачка група (УГ ИМО) уз помоћ вишег експерта за попис, експерти за пописе становништва, један или више експерата за информационе технологије, те особе које надгледају пописивање на терену.

10. Виши експерт за попис, експерти за попис и ИТ експерти процијениће усклађеност Пописа у Босни и Херцеговини са захтјевима датим у Меморандуму о разумијевању, али неће пружати никакву техничку подршку.

11. Под вођством Комитета и вишег експерта за попис, експерти за попис ће:

- Пратити техничку припрему Пописа, укључујући пилот попис и постпописна анкета, посебно израду упитника и приручника;
- Надгледати прикупљање, обраду и дисеминацију пописних података, верификујући испуњавање захтјева дефинисаних у ранијем тексту;
- Контролисати поштено и исправно израчунавање на свим нивоима, те пратити да ли је повјерљивост појединачних података у потпуности загарантована;
- Истраживати сва остала питања релевантна за Попис.

12. Управљачка група именовала је г. Jean-Michela Durra као вишег експерта за попис и г. Роберта Бианцхинија, г. Бента Ноербу Бондеа, гђу Меруем Демирци, гђу Катерину Костадинову-Даскаловску и г. Guidoа Pieraccinia као експерте за пописе становништва. Виши експерт за попис и експерти за пописе чине Управни одбор ИМО међународних експерата.

IPA 2014 Multi-beneficiary statistical cooperation programme
Service Contract No. 14463.2014.002-2015.597

13. Прва мисија УО ИМО је одржана од 23. до 26. априла 2012. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени припрема за попис становништва и домаћинства у својим основним компонентама, укључујући припрему пилот пописа. Извјештај УО послао је Виши експерт за попис 12. маја ИМО Управљачкој групи.

14. Друга мисија одржана је од 26. до 29. јуна 2012. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени напредак остварен након прве мисије у припреми за попис становништва и домаћинства, укључујући и припрему пилот пописа.

15. Трећа мисија одржана је 17. и 18. септембра 2012. године, а спровела су је два члана УО, г.Дурр и гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ мисије био је да се оцијени имплементација препорука датих у претходним извјештајима и да се оцијени припрема пилот пописа планираног за период од 15. до 29. октобра 2012. године.

16. Четврта мисија одржана је између 10. и 29. октобра 2012. године, а спроводили су је чланови Управног одбора сукцесивно (сваки по пет дана, осим вишег експерта, чија мисија је трајала од 10. до 29. октобра). Циљ ове мисије био је да се посматра спровођење Пилот Пописа на терену. Такође, тим од четири посматрача, који су чинили Лидија Наумовска, Габор Росза, Жан-Паул Сардон и Per Schöning, био је присутан током цијелог периода спровођења Пилот Пописа. Сваки члан покривао је по неколико општина, како би посматрали операције рада на терену Пилот Пописа у свих 60 пописних кругова који су ушли у узорак за Пилот.

17. Пета мисија одржана је између 19. и 21. новембра 2012. године (три дана), а спровела је чланица Управног одбора, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ ове мисије био је да се посматра спровођење Постпописне анкете Пробног пописа на терену. Експерт је обухватила свих 6 пописних кругова (у 6 општина) које су ушле у узорак Постпописне анкете, како би се посматрале активности на терену у склопу Постпописне анкете.

18. Шеста мисија одржана је између 10. и 13. децембра 2012. године, а спровела су је четири члана Управног одбора: г. Роберто Бианцини, гђа. Бент Ноербу Бонде, гђа. Катерина Костадинова-Даскаловска и г. Guido Pieraccini. Циљ ове мисије био је да се од статистичких институција чује о лекцијама наученим током Пробног пописа, те да се оцијени да ли су припреме на нивоу који би омогућио спровођење Пописа у априлу 2013. године.

19. Седма мисија одржана је између 12. и 15. фебруара 2013. године, а спровео ју је један члан УО, г. Roberto Bianchini. Циљ мисије био је да се оцијени ситуација када је у питању напредак припреме и имплементације ИМО препорука у новом контексту одгађања Пописа, са нагласком на поштовању рокова за картографску припрему. Други циљ био је да се прикупе информације и материјали за детаљнију оцјену напретка припремних активности Пописа, коју треба да дају сви чланови УО у марту 2013.

20. Осму мисију спровео је цјелокупан УО, од 18. до 22. марта 2013. године. Циљ ове мисије био је да се да детаљна оцјена напретка оствареног у припремама када су у питању основни циљеви дати након четврте мисије у децембру 2012. године, када је УО дао препоруку да се Попис одгоди за октобар 2013. године.

21. Девету мисију спровела су два члана УО, Жан-Мицхел Дурр и Katerina Kostadinova-Daskalovska, између 22. и 25. априла 2013. године. Циљ мисије био је да се

IPA 2014 Multi-beneficiary statistical cooperation programme
Service Contract No. 14463.2014.002-2015.597

оцијени напредак остварен у припремама, у смислу циљева постављених у шестој мисији, који су ажурирани у претходним мисијама.

22. Десету мисију спровео је цјелокупан УО, између 28. и 31. маја 2013. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени да ли је напредак остварен у припремама довољан да се држава сматра спремном за спровођење пописа у октобру 2013. године.

23. Једанаеста мисија спроведена је између 16. и 19. јула 2013. године, а спровела су је три члана УО, г. Жан Мицхел Дурр, г. Бент Ноербу Бонде и г. Guido Pieraccini. Циљ мисије био је да се оцијени да ли су припреме и даље на правом путу након позитивне оцјене десете мисије да се попис спроведе у октобру 2013. године. Посебан нагласак био је на припреми обраде података.

24. Дванаесту мисију спровела су четири члана УО, г. Roberto Bianchini, г. Bent Noerby Bonde, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska и г. Guido Pieraccini, између 3. и 6. септембра 2013. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени тренутно стање када су у питању активности на терену предстојећег пописа (укључујући и постпописну анкету) и активности обраде података након активности на терену, као и укупне припреме за попис, сходно основним циљевима пописа и препорукама и савјетима које је УО дао током претходних мисија и у извјештајима УО.

25. Тринаесту мисију спровело је пет чланова УО: г. Roberto Bianchini и г. Guido Pieraccini од 27. септембра до 4. октобра, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska од 4. октобра до 11. октобра; и г. Жан-Мицхел Дурр и гђа Meryem Demirci од 11. октобра до 18. октобра. Циљ мисије био је мониторинг пописивања током пописа, укључујући завршне припреме и завршне операције. Током ове мисије, УО је имао подршку тима 27 међународних посматрача, који су били ангажовани широм државе.

26. Четрнаесту мисију спровела је чланица УО, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska, између 1. и 3. новембра 2013. године. Циљ ове мисије био је да се прати спровођење Постпописне анкете након Пописа. Током ове мисије, УО је имао подршку тима који се састојао од 5 међународних посматрача, који су били ангажовани широм државе, између 1. и 10. новембра.

27. Петнаесту мисију спровео је један члан УО: г. Guido Pieraccini, 17. и 18. децембра 2013. године. Циљ мисије био је да се оцијени да ли је систем за обраду података оперативан и да ли поштује препоруке УО.

28. Шеснаесту мисију спровело је пет чланова УО, између 11. и 14. фебруара 2014. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени почетак обраде података и примјена препорука УО.

29. Седамнаесту мисију спровео је један члан УО, г. Guido Pieraccini, између 21. и 23. априла 2014. године. Циљ ове мисије био је да се утврди да се обрада података врши без проблема и да је рок за довршавање ове фазе у складу са препорукама УО.

30. Осамнаесту мисију спровела су четири члана УО, између 3. и 6. јуна 2014. године. Циљ ове мисије био је да се оцијени стање у области снимања података и припреме предстојећих корака, едитовања и дисеминације, као и постпописне анкете.

31. Деветнаесту мисију спровела су два члана УО, гђа Катерина Костадинова-Даскаловска и г. Guido Pieraccini од 15. до 17. септембра 2014. године. Циљ ове мисије

IPA 2014 Multi-beneficiary statistical cooperation programme
Service Contract No. 14463.2014.002-2015.597

био је да се оцијене фазе снимања и едитовања података, те ПЕС и припрема дисеминације.

32. Двадесету мисију спровео је цијели УО, од 18. до 21. новембра 2014. године. Циљ ове мисије био је да се детаљно оцијени напредак остварен у фази обраде података, као и у ПЕС и припреми дисеминације.

33. Двадесет прву мисију спровела су три члана УО, г. Жан-Мицхел Дурр, гђа Меруем Демирци и г. Guido Pieraccini од 24. до 27. фебруара 2015. године. Циљ ове мисије био је да се да детаљна оцјена напретка оствареног у фази обраде података, као и у ПЕС и припреми дисеминације.

34. Двадесет другу мисију спровела су два члана УО, г. Жан Мицхел Дурр и гђа Меруем Демирци, од 1. до 4. фебруара 2016. године. Циљ мисије био је да се одржи састанак са новим руководством Агенције за статистику и Федералног завода за статистику, те да се детаљно оцијени напредак остварен након претходне мисије Управног одбора, прије годину дана

35. Ову двадесет трећу мисију спровео је виши експерт УО, г. Jean-Michel Durr, од 25. до 27. маја 2016. године, а о закључцима и препорукама је разговарано са другим члановима УО. Циљ мисије био је да се оцијене посљедице скорашње одлуке директора Агенције за статистику која се тиче јединственог процеса за утврђивање резидентног статуса пописаних лица.

36. Експерти желе да изразе захвалност директорима и особљу БХАС, ФЗС и РЗС за расположивост и сарадњу, те особљу ГОПА за организацију мисије.